

PM Rotel I (Dnr KS 2018/454)

Underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 för kommunstyrelsen

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 godkänns.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård anför följande.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för de kommande tre åren.

I detta ärende redovisas stadsledningskontorets underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021. Under respektive inriktningsmål redovisas hur kontoret bidrar till att nå målen under treårsperioden.

Beredning

Ärendet har beretts av Stadsledningskontoret.

Mina synpunkter

Stadsledningskontoret redovisar ett underlag för budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 för kommunstyrelsens verksamhet som följer väl i linje med stadens vision om ett Stockholm för alla. Underlaget pekar på flera av de utmaningar som Stockholm står inför kommande år och därpå följande insatser som planeras inom stadsledningskontorets verksamhetsområde.

Stockholm ska vara en stad som håller samman. Den sociala hållbarhetskommisionen utgör en grund för kommunstyrelsens arbete och det är välkommet att kommissionen tar fram en färdplan som stakar ut vägen framåt.

Kommunstyrelsen ansvarar för att samordna stadens bostadsbyggande i nära dialog med berörda nämnder och styrelser. Det arbetet behöver fortsätta för att nå målsättningen om 80 000 bostäder till år 2025. Boende för nyanlända är en särskild utmaning och en fortsatt central samordning och långsiktig plan för boendesituationen kommer att behövas. Även kommande skolutbyggnad och utbyggnad av bostäder för äldre ställer höga krav på stadens resurser i form av organisation och planeringsprocesser.

För att nå målet om ett klimatsmart Stockholm krävs fortsatta insatser centralt och lokalt i staden. Kommunstyrelsen samordnar genomförandet av stadens särskilda

satsning på klimatinvesteringar med en tydlig prioritering av projekt som ger störst klimatnytta.

En god ekonomisk hushållning och långsiktig balans i ekonomin är grundläggande för att nå målet om ett ekonomiskt hållbart Stockholm. En effektiv verksamhet och fokus på ständiga förbättringar och förenklade processer är grundläggande.

Stadens digitaliseringsarbete kommer att kräva stora insatser de kommande åren. Den ökade digitaliseringen genom utvecklad styrning, modernisering av äldre system, införande av nya system och löpande förbättringar kommer att ha stor påverkan på många av stadens verksamheter.

Med målsättningen om ett demokratiskt hållbart Stockholm har staden tagit fram flertalet program för att stärka invånarnas mänskliga rättigheter. Dessa program implementeras under de kommande åren. Arbetet med jämställdhetsintegrering fortgår. Som arbetsgivare verkar staden för ett långt och hållbart arbetsliv genom att utveckla och stödja det systematiska arbetsmiljöarbetet.

Uppföljningen av handlingsplanen för att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare visar glädjande nog en försiktig optimism hos medarbetare och chefer. Vi vill därför framhålla vikten av att handlingsplanen fortsätter implementeras, revideras och fördjupas inom relevanta områden under de kommande åren.

Som stadsledningskontoret framhåller kommer flera omvärldsfaktorer ha fortsatt påverkan på kommunstyrelsens verksamhet under de kommande åren. Bland annat kommer arbetet för ökad trygghet, etableringsinsatser för nyanlända, samordning av behovet med ett högt bostadsbyggande, samt att genomföra större infrastrukturprojekt att kräva resurser.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

Underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021 godkänns.

Stockholm den 28 mars 2018

KARIN WANNGÅRD

Bilaga

Rapportbilaga 2019-2021

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Särskilt uttalande gjordes av borgarråden Anna König Jerlmyr, Joakim Larsson och Cecilia Brinck (alla M) och borgarrådet Lotta Edholm (L) enligt följande.

Föreliggande ärende förhåller sig till de ekonomiska ramar och de mål som anges i kommunfullmäktiges budget. Eftersom vi har reserverat oss mot såväl budgeten som kommunstyrelsens verksamhetsplan för 2018 har vi därför skiljaktig mening även avseende inriktningen på budgetplaneringen för kommande år.

Kommunstyrelsens roll ska ligga i strategisk styrning, ledning och uppföljning av stadsövergripande processer mot kommunfullmäktiges övergripande mål. Kommunstyrelsen borde fokusera på hur Stockholm kan utvecklas som internationellt konkurrenskraftig

storstad, med ett växande näringsliv, kvalitativ offentligfinansierad välfärd, högt och kvalitativt bostadsbyggande, hållbara livsmiljöer och trygghet runt om i staden. Det är där vi ser kommunstyrelsens strategiska uppdrag, snarare än i alla de sidoprioriteringar som den socialdemokratiska majoriteten ålägger kommunstyrelsen i nuvarande verksamhetsplan och som gör att fokus på väsentligheterna tappas.

Allvarligast ser vi på att den socialdemokratiskt ledda majoriteten på samtliga områden håller fast vid den politik som utgör ett hot mot mångfalden och valfriheten i välfärden och som har resulterat i en rad kommunaliseringar av välfungerande fristående verksamheter under denna mandatperiod. Inom förskola och äldreomsorg hotas den fria etableringsrätten, vilket endast kan leda till en urholkning av mångfalden och allvarligt försvårar småföretagande i kvinnodominerade branscher. Detta hot förvärras av förslagen i den så kallade välfärdsutredningen som den rödgröna regeringen beställt och nu avser att förelägga riksdagen, men som Socialdemokraterna i Stockholms stad valde att inte yttra sig över.

Vi vill betona att kvaliteten kan fortsatt höjas genom politiska beslut såsom öppna jämförelser, ökad tillsyn, skärpta kvalitetskrav, omvårdnadslyftet inom äldreomsorgen och stärkt upphandlingskompetens. En mångfald av utövare är viktig för att höja statusen inom omsorgsycket, där många kvinnor med lägre löner arbetar. Likaså är många av entreprenörerna och cheferna inom vård- och omsorgsföretag kvinnor. Att rulla tillbaka utvecklingen inom detta område kommer ge sämre förutsättningar för jämställdhet och kvinnors företagande. Att en majoritet som kallar sig feministisk inte inser dessa samband är uppseendeväckande.

Den socialdemokratiskt ledda majoritetens tilltro till politiska beslut är lika stor som respekten för enskilda människors val är liten. Mot bakgrund av de kommunaliseringar som under denna mandatperiod har genomförts runt om i staden går det inte att finna något annat motiv för de översyner och inskränkningar av välfungerande fristående verksamheter som Socialdemokraterna konsekvent genomför. Det är en politik som är verklighetsfrämmande, i otakt med stockholmarnas önskemål och som undergräver drivkrafter för förnyelse i välfärden.

I stadsdelsnämnderna finns exempel på hur upphandlingspolicyn riskerar att få som effekt att färre småföretag har möjlighet eller vill medverka vid upphandling. Seriösa aktörer, rättssäkra arbetsförhållanden och konkurrens på lika villkor ska prägla alla stadens upphandlingar. Ska företagsklimatet i staden stärkas är det inte den rätta vägen att göra det krångligare och dyrare att delta vid upphandlingar eller att konkurrera ut fristående aktörer genom orimliga krav och kommunaliseringar. Fokus borde istället ligga på att möjliggöra för fler aktörer, en förstärkt kvalitetskonkurrens och en mer professionell och systematisk uppföljning från stadens sida.

I detta sammanhang vill vi åter och med kraft understryka vikten av att kompetensutvecklingsinsatser som finansieras med stockholmarnas skattemedel ska komma samtliga berörda verksamheter i Stockholm tillgodo. Det ska vara otvetydigt självklart att även privata utförare ska kunna ta del av de medel som staden har avsatt för kompetensutveckling av medarbetare i stadens egna verksamheter inom äldreomsorg, utbildning och socialtjänst. Utformningen av den nuvarande satsningen på enbart egna verksamheter äventyrar den kommunala likställigheten och konkurrensneutraliteten.

Socialdemokraternas tillkortakommanden i att styra staden har ända sedan mandatperiodens början varit som mest uppenbara avseende stadens långsiktiga ekonomiska utveckling. Den socialdemokratiskt ledda majoriteten har hela denna mandatperiod bedrivit en medvetet kortsiktig ekonomisk politik som på sikt urholkar Stockholms soliditet och försvagar stadens finansiella ställning. Det är ett ofrånkomligt resultat av Socialdemokraternas politik att kraftigt höja investeringstakten och samtidigt drastiskt minska intäkterna från realisationsvinster och beståndsförsäljningar. Facit är att kommunkoncernens upplåning har mer än fördubblats sedan 2012 och limiten för kommunkoncernens externa upplåning två år i rad har höjts med tio miljarder kronor.

Prognosen för kommunkoncernens externa upplåning är mot den bakgrunden oroväckande. Den externa upplåningen bedöms mer än fördubblas under denna mandatperiod, från 23 miljarder kronor i september 2014 till omkring 50 miljarder kronor i september i år. En sådan ökningstakt på kommunkoncernens låneskuld är inte långsiktigt hållbar. Den ökade skuldtvecklingen kan komma att medföra en försämrad kreditvärdighet vilket, tillsammans med en normalisering av ränteläget, riskerar att öka kapitalkostnaderna på ett sätt som på sikt kommer att tränga undan driftmedel. Resultatet blir en kommunkoncern med påtagligt försvagad soliditet, ökad skuldbörda och allt större kapitalkostnader som inkräktar på driftbudgeten för verksamheterna.

Alliansen flyttade under sin tid i majoritet åtta kommunala förvaltningar och bolag från innerstaden till ytterstaden. Detta arbete måste fortgå. Socialdemokraternas totala ovilja att fortsatt driva igenom förvaltningsflyttar till ytterstaden är därför beklaglig, liksom att flytten av Tekniska nämndhuset har ställts in och att serviceförvaltningen lämnar Husby.

Vi är likaså kritiska till den spretande målstyrning och växande byråkratiska börda som har präglat Socialdemokraternas politik alltsedan maktskiftet 2014. Det framgår tydligt att den socialdemokratiska majoritetens oförmåga att prioritera såväl ekonomiskt som i målstyrningen tilltar. Särskilt tydligt är detta avseende de råd, utskott och kommissioner som majoriteten tillmäter stor betydelse men vars konkreta resultat alltjämt uteblir. Tydligast är detta avseende stadsövergripande insatser för trygghet och för flyktingmottagande.

Vi vägrar att acceptera att människors frihet kringskärs av kriminalitet. Vi värnar om upprätthållande av samhällskontraktet och prioriterar insatser för en ökad trygghet med förslag om bland annat fler kommunala ordningsvakter, kameraövervakning och platssamverkan för ökad trygghet på otrygga platser. Vi har en rad åtgärder som ska öka tryggheten för alla stockholmare samt göra det svårare att vara kriminell i Stockholm. Tills fler poliser är på plats ska Stockholms stad arbeta med fler ordningsvakter för att öka säkerheten och tryggheten i stadsdelarna. Det ska inrättas en stadsövergripande trygghetsjour dit lokala handlare och boende kan vända sig för att tillfälligt öka närvaron av ordningsvakter.

Trygghet ska råda i staden oavsett bostadsadress. Otrygga miljöer och platser måste och ska fasas bort. Både den upplevda och den faktiska tryggheten hos stockholmarna ska öka. Det handlar om att ta tillbaka platsen till invånarna och investera långsiktigt. I dag finns det områden där en stor del av befolkningen undviker att gå ut kvällstid. Därför vill vi skapa mer levande platser med platssamverkan. Vi vill arbeta för trygga, rena och väl upplysta stadsmiljöer. Säkerheten i Stockholms olika stadsdelar ska öka genom ett aktivt och systematiskt arbete, till exempel genom regelbundna trygghetsvandringar. En nära och strukturerad samverkan med olika föreningar som kan bidra med civilsamhällets krafter i arbetet är värdefullt, parallellt med insatser från rättsvårdande myndigheter som säkerställer efterlevnad av ordningslagen och stadens lokala ordningsföreskrifter.

Socialdemokraternas höga ambitioner i de politiska målen åtföljs inte av vare sig tillräcklig finansiering eller uppföljning och riskerar att medföra såväl en sviktande måluppfyllelse för verksamheterna som en svårare budgethållning. Styrningen av staden försvåras ytterligare av att den socialdemokratiskt ledda majoriteten väljer att flytta och sprida ut ansvar för stadsgemensamma åtaganden över fler organ, när stadens organisation behöver trimmas för att arbeta mer effektivt och sektorsövergripande.

Kommunstyrelsen

Särskilt uttalande gjordes av Anna König Jerlmyr, Cecilia Brinck, Dennis Wedin, Markus Nordström och Lars Jilmstad (alla M) och Lotta Edholm (L) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ersättaryttrande gjordes av Karin Ernlund (C) och Erik Slottner (KD) med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas gemensamma särskilda uttalande i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Enligt kommunallagen ska kommunens budget innehålla en plan för ekonomin för de kommande tre åren. I detta ärende redovisas stadsledningskontorets underlag till budget 2019 med inriktning 2020 och 2021. Under respektive inriktningsmål redovisas hur kontoret bidrar till att nå målen under treårsperioden.

Beredning

Ärendet har beretts av Stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 16 mars 2018 har i huvudsak följande lydelse.

1 Kommunfullmäktiges inriktningsmål

Stadsledningskontoret ska fullgöra kommunstyrelsens uppsiktsplikt på ett ändamålsenligt sätt och därmed uppnå en effektiv styrning och uppföljning för verksamhet och ekonomi.

Stadsledningskontoret arbetar för att skapa en förtroendefull samverkan med förvaltningar och bolag. Kontoret är tillsammans med Stockholms Stadshus AB en länk mellan kommunfullmäktige och kommunstyrelsen samt förvaltningar och bolag och säkerställer att samordningsmöjligheter och att olika yrkeskompetenser inom staden tas tillvara.

Stadsledningskontorets arbete ska utmärkas av tydlighet, engagemang och leverans. Kontoret ska ha ett utpräglat stads- och koncernövergripande perspektiv och bidra till väl underbyggda och allsidigt belysta beslutsunderlag.

Kontoret har ett särskilt ansvar för samordning och utvecklingsarbete för stadens viktigaste prioriteringar. Fokusområden under planperioden är ökad samverkan inom staden och med externa aktörer, samt trygghetsfrågor. Resultatet från den sociala hållbarhetskommisionen ska vara en utgångspunkt för att skapa social hållbarhet. Kontorets prioriteringar redovisas för respektive inriktningsmål nedan.

1.1 Ett Stockholm som håller samman

Den ökade komplexiteten i välfärden utifrån olika målgruppers behov i kombination med Stockholmarens förväntningar samt begränsat ekonomiskt utrymme ställer krav på tydligt resultatfokus i det dagliga arbetet samt i uppföljning av verksamheten. Uppföljning av måluppfyllelsen på individnivå ska stärkas. Samarbetet med brukare samt civilsamhället behöver fortsätta utvecklas för att säkra god tillgång till välfärd av en hög kvalitet.

Att Stockholm är och upplevs som en trygg och säker stad för alla invånare är ett ansvar som sträcker sig över samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Kommunstyrelsen har inrättat en trygghetskommission med stadsövergripande ansvar för att utveckla den trygghetsskapande förmågan och förstärka samordningen av konkreta insatser. Särskilda medel har avsatts som nämnder kan ansöka om för trygghetsskapande åtgärder. Arbetet mot våldsbejakande extremism är fortsatt prioriterat. Ett nytt trygghets- och säkerhetsprogram har antagits, som utgör ett ramverk för nämndernas och bolagens fortsatta säkerhetsarbete. En central del i ett Stockholm som håller samman och samtidigt växer är att skapa en trygg och säker stad för de som vistas i Stockholm, oavsett var någonstans i staden de bor eller befinner sig.

Stadsledningskontoret kommer att vidareutveckla det övergripande trygghets- och säkerhetsarbetet med trygghets- och säkerhetsprogrammet som utgångspunkt. Arbetet kommer att fokusera på skydd mot antagonistiska hot, samt trygghetsarbete.

Ett kraftigt bostadsbyggande är en av stadens viktigaste uppgifter och bostadsbyggnadstakten har under senare år legat på historiskt höga nivåer. Kommunstyrelsen har under ett antal år haft en utökad samordning för ledning och styrningen i nära samverkan med berörda nämnder och bolagsstyrelser. Arbetet fortsätter och fokus är 40 000 bostäder till 2020 och målet om 80 000 bostäder till 2025. I närtid är det av vikt att starta och vidareutveckla större stadsutvecklingsprojekt för att säkerställa ett stabilt och årligt tillskott av bostäder. Boende för nyanlända är en särskild utmaning och en fortsatt central samordning och långsiktig plan för boendesituationen kommer att behövas. Investeringsstrategin ska utvecklas och implementeras utifrån den sociala hållbarhetskommisionens perspektiv och den nya översiktsplanen (antagen 2018-02-19) ska implementeras i styrningen. Utbyggnaden av samhällsservice och dess finansiering är en utmaning kommande period. Skolutbyggnaden som krävs för att möta behovet ställer krav på investeringsutrymme samt stadens resurser i form av organisation och planeringsprocesser. Stadsledningskontoret ska samordna arbetet inom utbildning, äldreomsorg, särskilda boendeformer med mera. En färdplan inom ramen för den sociala hållbarhetskommisionen är under utarbetande och denna ska ligga till grund för det fortsatta arbetet.

Staden utreder stöd till nya evenemang under planperioden, såsom VM i Konståkning 2021, Global Champions Tour/Stockholm Horse Week 2019-2021 och ”Hand the ball” som är kopplat till EM i Handboll 2020.

1.2 Ett klimatsmart Stockholm

Stadsledningskontoret ansvarar för att samordna stadens arbete med att minska utsläppen av klimatgaser samt insatser för att anpassa Stockholm till ett förändrat klimat. Kontoret samordnar också genomförande av stadens särskilda satsning på klimatinvesteringar med en tydlig prioritering av projekt som ger störst klimatnytta.

Miljöprogrammet utgör ryggraden i det arbetet och innevarande program gäller för perioden 2016-2019. Förberedelser pågår inför framtagandet av ett nytt program inför kommande period med fokus på ökad miljönytta samt effektiv styrning och uppföljning. Strategi för fossilbränslefritt Stockholm 2040 har genomgått en översyn. Ett stort antal utredningar har genomförts och resultaten ligger till grund för framtida ställningstaganden om effektiva åtgärder på kort och längre sikt. Inom översynsarbetet har förslag till inriktning och genomförande samt kommande revidering av klimatstrategin presenterats. Utöver konkreta klimatåtgärder inom olika sektorer krävs starkare samverkan framförallt bland regionala aktörer samt påverkansarbete på nationell och internationell nivå.

Stadens ambitiösa mål på klimatområdet lyfts fram i det internationella arbetet och Stockholm är en stark röst i det gemensamma internationella klimatarbetet för städer. Att Stockholm är en stad som tar klimat- och miljöfrågorna på största allvar och arbetar långsiktigt, systematiskt och med höga ambitioner för framtiden fortsätter att vara en del av stadens huvudbudskap för såväl inkommande internationella besök som i stadens utåtriktade internationella arbete.

1.3 Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

Stadsledningskontoret samverkar kontinuerligt med stadens förvaltningar för en effektiv verksamhet samt förbättringar för att uppnå en god ekonomisk hushållning som säkrar en långsiktig balans i ekonomin. Kontoret arbetar med ständiga förbättringar för att standardisera och förenkla processerna kring budget och uppföljning, inköp och upphandling, bokslut och finansadministration för att bidra till kommunfullmäktiges mål. Införandet och vidareutvecklingen av elektronisk handel (från upphandling till betalning) samt

vidareutveckling av det koncerngemensamma ekonomisystemet bidrar till att uppnå kommunfullmäktiges mål. För att förstärka ekonomistyrningen fortsätter arbetet med att utveckla analyser och prognoser i samverkan med stadens förvaltningar. Som ett led i detta kommer ett planeringsverktyg, för siffermässig budget/prognos, införas på stadens förvaltningar och därefter på stadens bolag.

Under planperioden ska investeringsstrategin implementeras och processer kopplat till investeringar för att öka styrning och uppföljning av investeringsutgifter och driftskostnadspåverkan ska utvecklas. Arbetet för att åstadkomma mer jämlik fördelning av investeringar i staden fortgår och fokus blir att stödja berörda nämnder och bolagsstyrelser i detta arbete.

Den ökade digitaliseringen och framför allt robotiseringen kommer att få stor påverkan på stadens ekonomifunktioner på ca 2-5 års sikt, vilket kräver stora insatser kring förändringsledning och personalförsörjning. Kontoret samordnar arbetet med stadens digitalisering. Det sker genom utvecklad styrning, modernisering av äldre system, införande av nya system och löpande förbättringar. Strategin för Stockholm som en smart och uppkopplad stad samt ett nytt digitaliseringsprogram ska införas. En genomgripande modernisering pågår av det digitala stödet för skolor, förskolor och Komvux inom ramen för projektet Skolplattform Stockholm. Stödet kommer att minska lärarnas administrativa arbete, frigöra tid för pedagogerna samt förse förskola och skola med bättre pedagogiska verktyg. Vidare bedriver kontoret sedan ett antal år tillbaka arbete med upphandling och införande av nya arbetsplatssystem och tjänster för lokal systemdrift och – förvaltning i projektet GSIT 2.0. Systemstödet för stadens ”sociala system” behöver moderniseras för att möjliggöra bättre service till stockholmarna och ett effektivare arbete inom stadens omsorgsverksamheter. Projektet ska upphandla och etablera nya lösningar och arbetet med kravställning och införande beräknas pågå under hela perioden.

EU-medel öppnar för möjligheter till medfinansiering av stadens utvecklingsåtgärder samt för ökad samverkan med aktörer både regionalt och internationellt kring gemensamma utmaningar. För stadens del innebär det framförallt finansiering inom ramen för EU:s sammanhållningspolitik. Det är centralt att stadsledningskontoret informerar nämnder och bolag om möjligheten till att söka extern finansiering inom ramen för de olika EU-strukturfonderna.

Stadsledningskontoret verkar i egenskap av upphandlare till att bidra ytterligare till att innovation främjas inom ramen för upphandling av varor och tjänster.

Inom ramen för stadens avtal med KTH och Stockholms Universitet kommer kontoret leda arbetet med att utveckla samarbetet på en strategisk nivå för forskning, utbildning, utveckling och innovation. Av särskild vikt är utveckla innovationsarenan ”Digital Demo Stockholm” och leda ett antal projekt där innovativa lösningar utvecklas av näringslivet och akademien i samråd med projektägande nämnd eller bolagsstyrelse. Här har kontoret ett särskilt ansvar för att identifiera nya utmaningar och flagskeppsprojekt (DEMO projekt) att sättas igång 2019 samt fortsätta arbetet med att lösa utmaningar som uppkommer utifrån det konkreta samarbetet.

Genom införandet av dokument- och ärendehanteringssystemet eDok, skapas utvecklade effektiva digitala processer och arbetssätt för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, dess utskott, beredningar och råd samt rotlar och partikanslier. Genomförandet kommer att bidra till minskning av stadens pappersförbrukning, vilket är i linje med kommunfullmäktiges ambitioner om ett klimatsmart Stockholm.

Arbetet med att se till att Stadshuset och dess inventarier är i gott skick och ordning inför 100-årsdagen inleds, liksom förberedelserna i övrigt inför jubileumsåret.

1.4 Ett demokratiskt hållbart Stockholm

Kontoret kommer fortsatt att stödja nämnderna i deras arbete inom ramen för de lokala utvecklingsprogrammen.

Stadsövergripande styrdokument för att stärka mänskliga rättigheter, program för jämställdhet, för barns rättigheter och inflytande samt för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck är nyligen antagna av kommunfullmäktige och ska under perioden genomföras av stadens nämnder och bolag. Stadsledningskontoret kommer att stödja och följa stadens verksamheter under genomförandet.

Jämställdhetsintegrering är en viktig del i stadens arbete för att bli en jämställd stad där makt fördelas lika mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Nämnder och bolagsstyrelser ska redovisa individbaserad statistik uppdelad efter kön. Statistiken ska, där eventuella skillnader synliggörs, analyseras ur ett jämställdhetsperspektiv samt leda till att nödvändiga åtgärder vidtas. För att jämställdhetsintegrering och genusbudgetering ska bli en del av ordinarie verksamhet fortsätter kontoret att stödja och följa upp stadens arbete.

Arbetet med att utveckla och skapa en jämställdhetsintegrerad budgetprocess kommer att fortgå under planperioden. Som arbetsgivare verkar staden för ett långt och hållbart arbetsliv genom att utveckla och stödja det systematiska arbetsmiljöarbetet. Rätten till heltid är ett långsiktigt arbete som fordrar nya lösningar och förändra kulturer, samt utmana traditionella föreställningar om hur arbetet organiseras. Vid nyrekrytering är det viktigt att attrahera medarbetare med olika bakgrund och erfarenheter för att möta stockholmarnas behov. Stadens information behöver kunna erbjudas på engelska och även på flera språk – bland annat finska som Stockholm är förvaltningsområde för.

2 Nämndens verksamhetsområde

Välfärdsstyrning och välfärdsutveckling

Staden står inför demografiska förändringar de närmaste åren. Andelen barn och äldre kommer att öka, vilket innebär att andelen i förvärvsaktiv ålder minskar. Detta innebär att skatteintäkterna inte förväntas öka i samma takt som kostnaderna inom välfärdssektorns verksamheter. Inom flera, för staden viktiga, yrkesgrupper råder också rekryteringssvårigheter. Detta i kombination med den ökade komplexiteten i välfärden utifrån olika målgruppers behov i kombination med stockholmarnas förväntningar ställer höga krav på staden att använda teknik och nya arbetssätt för att på sikt kunna klara välfärdsuppdraget. Utbildning har fått en allt större betydelse för att kunna etablera sig på arbetsmarknaden och de som inte har gymnasieutbildning får allt svårare att få ett arbete med trygga villkor. Arbetet med att förbättra skolresultaten samt ge effektivt stöd och utbildning till kortutbildade behöver fortsätta under perioden. När det inte längre är aktuellt för staden att ta över huvudmannskapet för viss hälso- och sjukvård krävs att stadens samarbete med primärvårdsrehabiliteringen stärks ytterligare för att brukarna ska få utökade möjligheter till förebyggande och rehabiliterande insatser.

Stadens arbete med förebyggande och rehabiliterande insatser inom äldreomsorgen behöver stärkas. Flera studier visar att rehabilitering leder till att brukarna/patienter mår bättre, upplever minskad smärta och ökad självständighet – sammantaget en ökad livskvalitet. Detta innebär också att behovet av hemtjänstinsatser minskar och inflyttning till särskilt boende kan fördröjas. Omsorgen behöver i högre grad individanpassas för att bibehålla brukarens självständighet.

Det finns ett behov att se över beviljande av insatser och ersättningssystemen inom exempelvis hemtjänsten för att få ökade incitament till förebyggande arbete och med tydligare fokus på individens behov och vilja med tydliga mål och resultatuppföljning.

Stadsutveckling och infrastruktur

Kontoret har en strategisk samordnande roll för frågor som rör klimat, miljö, lokal- och fastighetsfrågor, stadsutveckling och infrastruktur. En bostadsfunktion ansvarar för ledning och samordning av stadens bostadsbyggande i nära samverkan med berörda nämnder och bolag. En klimatfunktion ska samordna stadens verksamheter inom klimatarbetet.

Samordningen av stadens bostadsbyggande är fortsatt en prioriterad verksamhet för att nå det långsiktiga målet om 140 000 nya bostäder till år 2040. Prognosen är att det kortsiktiga målet om 40 000 nya bostäder nås tidigare än planerat. Samordningen av stadens arbete med förhandlingar om ny infrastruktur är av betydelse för Stockholms möjlighet att växa hållbart. Det gäller såväl nya tunnelbanelinjer och bostadsbyggande längs dessa inom ramen för Stockholmsöverenskommelsen samt höghastighetståg inom de pågående Sverigeförhandlingarna.

Personalstrategiskt arbete och kompetensförsörjning

Oavsett om verksamheten bedrivs i kommunal eller enskild regi kommer behovet av forskollärare att vara fortsatt stort de närmaste åren och rekryteringsbehovet av lärare kommer att öka som en följd av att antalet barn i grundskoleålder ökar samtidigt som pensionsavgångarna bland lärare ökar. Antalet personer över 85 år minskar vilket leder till att rekryteringsbehoven till äldreomsorgen är måttliga under kommande år. Rekryteringsläget för socialsekreterare är fortsatt ansträngt. Inom de tekniska verksamheterna är möjligheterna att rekrytera erfarna projektledare och ingenjörer strategiskt viktigt. Ett arbete med att fastställa kompetenskraven inom olika befattningar inom både äldreomsorgen och omsorgen om funktionsnedsatta pågår och behöver intensifieras.

Kontoret arbetar strategiskt med att staden ska vara en bra arbetsgivare som erbjuder goda arbetsvillkor för att säkerställa kompetensförsörjningen. Det personalstrategiska arbetet tar sin utgångspunkt i personalpolicyn. För att säkerställa kompetens och minimera rekryteringsbehov bör fokus i kompetensförsörjningen ligga på att behålla och utveckla redan anställda. Därför är det fortsatt angeläget att arbeta med kompetensutveckling, organisationsutveckling och metodfrågor för att utveckla kvaliteten i verksamheten. När det gäller rekrytering kommer det att vara viktigt att attrahera medarbetare med olika bakgrund och erfarenheter för att möta stockholmarnas behov.

Digital utveckling

Staden står inför uppdraget att digitalt transformera verksamheterna. På nationell nivå har såväl regering som SKL tagit fram nationella strategier som leder kommunerna i arbetet. Digitaliseringen ska drivas utifrån såväl ett nytto- som ett kostnadsperspektiv. Nyttor ska uppstå för stockholmarna vilket kan ske direkt eller indirekt via effektiviseringar och kvalitetsförbättringar i verksamheterna. Kontoret vill poängtera att satsningar kommer krävas för att kompetensutveckla medarbetare, chefer och beslutsfattare för att öka den digitala kompetensen för att få effekt på digitaliseringen.

Dataskyddsförordningen (GDPR) den nya lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster samt upprustningen av totalförsvaret kommer att innebära att staden kommer behöva vidta säkerhetshöjande åtgärder under perioden.

Juridiskt stöd

Kontoret ger råd inom samtliga för staden förekommande rättsområden. Några tecken till

minskad verksamhet under perioden finns inte. Uppdragen ökar som en följd av ett växande Stockholm med stora projekt inom bostadsbyggandet, hållbara transporter samt i arbetet med social och hållbar utveckling. Generellt gäller även att komplexiteten i ärendena ökar. Prognosen för antalet juridiska uppdrag är ca 2 500 ärenden/år. Dokument- och ärendehantering moderniseras och förbättras genom eDok, systemstödet för kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, dess utskott, beredningar och råd samt rotlar och partikanslier. Syftet är enhetliga och standardiserade arbetssätt med tekniskt systemstöd för ärende- och dokumenthantering. Stadsledningskontoret kan komma att behöva förstärka med en projektledare/utvecklare för eDok och eDokJur.

En ny EU-lag om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster (NIS-direktivet) träder i kraft under 2018 som innebär att kommuner behöver stärka upp sitt skydd av de it-system och nätverk som försörjer samhällskritisk infrastruktur och stadsledningskontoret behöver även fortsättningsvis ett dataskyddsbud.

Ekonomisk hållbarhet

Tillämpningen av de upphandlingsregler och stadens program för upphandling och inköp innebär ett fortsatt behov av inköpsstrategiskt stöd och styrning från stadsledningskontoret till nämnder och styrelser. Ökat fokus på socialt ansvar och miljöhänsyn i inköpsarbetet fortsätter vara en central del av utvecklingsarbetet under perioden. Vidare konstateras ett ökat behov av analys och uppföljning av programmet för upphandling och inköp i syfte att styra mot ökad måluppfyllelse.

Mänskliga rättigheter, demokratiutveckling och jämställdhetsutmaningar

Arbetet mot diskriminering ska vara systematiskt där arbetet med aktiva åtgärder ska säkerställas på samtliga diskrimineringsgrunder. Nämnder och bolagsstyrelser ska fortsatt använda metoder för att synliggöra och systematiskt följa upp eventuell diskriminering inom stadens verksamheter. Staden behöver utveckla sitt arbete med att samla in, redovisa och analysera data om olika gruppers villkor. Det är viktigt att statistik över stockholmarnas villkor och upplevelser redovisas uppdelade på kön och att andra bakgrundsvariabler redovisas när dessa är inhämtade, exempelvis ålder eller funktionsnedsättning. Kunskap om förhållandena för olika grupper är nödvändigt för att uppmärksamma eventuell strukturell diskriminering.

Att skapa jämlika förutsättningar för personer med funktionsnedsättning att kunna delta i samhällslivet är en utmaning för staden. I stadens ombudsmäns rapporter bedöms personer med funktionsnedsättning, vara i särskilt behov av insatser som säkerställer deras rätt till trygghet. Tillgängligheten i stadens fysiska miljöer, service och tjänster, information och kommunikation samt bemötande behöver säkerställas och individuellt stöd utformas så att alla som behöver får tillgång till det.

Staden stärker sitt arbete för att säkerställa nationella minoriteters rättigheter och kommer ansöka om att från och med 2019 ingå i förvaltningsområdet för samiska respektive meänkieli. Staden är även utvecklingskommun för romsk inkludering fram till 2020. Dessa åtaganden påverkar stadsledningskontorets samordningsansvar för arbetet med nationella minoriteters rättigheter.

Kommunikation och evenemang

Stadens webbplats har ca 18 miljoner besök per år och är stadens viktigaste servicekanal. Satsningen på webbutvecklingen behöver fortsätta på flera sätt med det gemensamma målet att skapa bättre användbarhet för invånarna. Synergier mellan web, Kontaktcenter och sociala nätverk utifrån stockholmarnas behov bör fångas upp och realiseras.

De senaste åren har en ny organisation för hantering av evenemang etablerats i staden. Som en följd av mål och ambitioner i stadens program för evenemang har ett behov identifierats av ökade resurser i genomförandefasen av större evenemang som staden stödjer. Detta i syfte att dels assistera arrangören i arbetet med att säkerställa kvaliteten i evenemanget men också i syfte att följa upp stadens egna intressen och mål med stödet.

Internationellt

Både Stockholms internationella attraktionskraft och antalet internationella initiativ som riktar sig till världens städer fortsätter att öka. Staden är en mycket efterfrågad aktör i olika internationella sammanhang och en professionell och samordnad bedömning av initiativ och förfrågningar av internationell karaktär blir allt viktigare. Nätverket mellan de i staden som arbetar med inkommande internationella besök förtätas, med stöd av den internationella strategin. Särskilt fokus läggs på att främja den generella kunskapen om arbetet som bedrivs i stadshuset och hur de politiska processerna i staden fungerar, med utgångspunkt från vad gästande internationella politiker, experter, forskare och studenter efterfrågar. Staden söker ordförandeskap i den största organisationen för städer i Europa, EUROCITIES. Ett eventuellt ordförandeskap ger en förbättrad möjlighet för staden att i dialog påverka, diskutera och driva urbana prioriteringar och städers behov med de mest relevanta beslutsfattarna inom EU:s institutioner.

Säkerhets- och trygghetsarbete

Kontoret samordnar stadens säkerhets- och trygghetsarbete inom ramen för trygghets- och säkerhetsprogrammet som antogs av kommunfullmäktige i februari 2018. Arbetet fokuseras på tre områden; robust krishantering, systematiskt säkerhetsarbete och civilt försvar. Kontoret har påbörjat ett projekt inom ramen för civilt försvar där ett första steg handlar om att öka kunskapen om civilt försvar, kartlägga berörda verksamheter, samt ta fram en färdplan för hur arbetet ska bedrivas från 2019 och framåt. Ett naturligt delmål är stadens medverkan i totalförsvarsövningen 2020.

Stadens förberedelser för hantering av kriser är av stor betydelse för det kommande arbetet med civilt försvar där strukturen och möjligheterna för ledning och styrning är vitala beståndsdelar samt att risk- och sårbarhetsanalyserna behöver utvecklas och fördjupas. Staden behöver även intensifiera arbetet med säkerhetsskydd för att skydda viktig information och vidta åtgärder på både kort och lång sikt för att förhindra terrorism.

3 Sammanfattande ekonomisk analys

Flera omvärldsfaktorer kommer att ha fortsatt påverkan för kontorets verksamhet under planperioden. Bland annat kommer arbetet med analys av flyktingströmmens konsekvenser, trygghetsarbete, samordning av behovet med ett högt bostadsbyggande, samt att genomföra större infrastrukturprojekt att kräva resurser.

3.1 Drift

Stadsledningskontoret	Budget	Plan	Plan	Plan
Mnkr	2018	2019	2020	2021
Driftverksamhet				
Kostnader	1 439,9	1 422,6	1 415,4	1 415,4
Intäkter (-)	- 46,6	- 46,6	- 46,6	- 46,6
Netto	1 439,9	1 422,6	1 415,4	1 415,4
Investeringsplan				
Utgifter	2,0	2,0	2,0	2,0
Inkomster	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	2,0	2,0	2,0	2,0

Kontorets budgetbehov under planperioden påverkas av beslut som kommunfullmäktige fattar varför det finns en viss osäkerhetsfaktor kring resursbehovet.

Genomförande av särskilt strategiska projekt kopplat till ökat behov av digitalisering kan innebära ökade kostnader över planperioden.

Vidare ska stadshusets hyresavtal med fastighetsnämnden omförhandlas, vilket kommer att medföra ökning av hyresnivån fr.o.m. januari 2019.

3.2 Investeringar

Kontoret bedöms ha ett behov av en investeringsbudget på två miljoner kronor per år för planperioden. Investeringsbehovet är begränsat och består främst av utrustning av Stadshusets lokaler.

3.3 Verksamhetsprojekt

Sociala investeringar

I samband med årsredovisning för år 2014 beslutade kommunfullmäktige att genom sociala investeringar motverka utanförskap och social utsatthet. Genom sociala investeringar ska kunskapsbaserade arbetssätt och metoder utvecklas och implementeras så att ekonomiska medel kan föras från kostsamma insatser när problem uppstått till kostnadseffektiva förebyggande åtgärder. Stadsledningskontoret stödjer arbetet vad gäller såväl upplägg för utvärdering, kontakt med utvärderare som bedömning och beräkning av förtjänster. Den första ansökningsomgången öppnades under slutet av 2016 och ansökningsomgång fyra pågår under våren 2018.

Versionsbyte ekonomisystem

Inom ramen för tecknat avtal har kommunkoncernen löpande möjlighet att ta del av nyutveckling av ekonomisystemet. Utveckling som medför ett effektivare användande för stadens nämnder och bolag. Under åren 2018-2019 kommer stadsledningskontoret att leda ett versionsbyte av ekonomisystemet, till Agresso M7. Inom ramen för versionsbytet ingår bland annat utökade elektroniska flöden, ökad möjlighet till mobil användning, ökad möjlighet till automatisering samt en ersättningsleverans av ekonomisystemets planeringsverktyg avseende nämndernas siffermässiga prognos och budget.

Genomförande av Strategi för Stockholm som smart och uppkopplad stad

Arbetet med att genomföra den framtagna strategin för Stockholm som smart och uppkopplad stad fortsätter under perioden. Nya tekniska plattformar kommer att driftsättas och verksamhetsutvecklingsprojekt kommer att införas.

Sammanhållet program för Gemensam it-service (GSIT 2.0) och Skolplattform Stockholm

Projekten Gemensam it-service (GSIT 2.0) och Skolplattform Stockholm har etablerats för att genomföra upphandlingar och införande av nya digitala arbetsplatssystem för hela staden samt för upphandling och införande av nya verksamhetssystem för stadens sjutton förvaltningar med pedagogisk verksamhet. Ny gemensam it-service införs under perioden i två delar, en för stadens administrativa verksamheter och en för de pedagogiska. Därutöver drivs etableringen av nytt verksamhetsstöd vidare i projektet Skolplattform Stockholm. Införandet sker stegvis per skolform under 2018 och 2019.

Sociala system

Stadens verksamheter har uttryckt ett behov av modernisering av de sociala systemen.

Upphandling påbörjas under 2018 varefter avtal tecknas. Etablering av systemen följs därefter av verksamhetsinförande som beräknas påbörjas under perioden och avslutas 2022.

Förnyad upphandling av systemdrift och systemförvaltning för centrala system samt telefoni och datakommunikation

Staden köper idag systemdrift, systemförvaltning, telefoni och datakommunikation inom ramen för de så kallade ”SIKT-avtalen” som upphandlades och infördes i ett projekt under perioden 2012-2014. Under 2017 har avtalen utvärderats och staden ska förlänga avtalen till 31 december 2022. En ny upphandling kommer dock behöva förberedas redan under den senare delen av perioden.

Idésluss

I enlighet med stadens innovationsstrategi kommer stadsledningskontoret fortsatt leda arbetet med att stärka stadens innovationsförmåga och främja nytänkande hos chefer och medarbetare samt stödja stadens verksamheter inom innovations- och verksamhetsutveckling. Genom Vinnovaprojektet Idéslussen kommer strukturer utvecklas för att ge stadens medarbetare utrymme och verktyg för att omsätta sina idéer i konkreta verksamhetsförbättringar som kommer stockholmarna till del. Projektet löper under 2017-2019.

Civilt försvar

Kontoret har påbörjat ett projekt inom ramen för civilt försvar där ett första steg handlar om att öka kunskapen om civilt försvar, kartlägga vilka verksamheter som berörs samt ta fram en färdplan för hur arbetet ska bedrivas från 2019 och framåt. Ett naturligt delmål är stadens medverkan i totalförsvarsövningen 2020. Projektet bidrar till kommunfullmäktiges mål om ett Stockholm som håller samman. Resultatet av projektet kommer att få verksamhetsmässiga och ekonomiska konsekvenser i staden men möjligheten att täcka dessa kostnader genom fördelning av det så kallade 2:4-anslaget från MSB bör undersökas. Utöver anslaget som redan tilldelas staden så finns ytterligare medel att söka.

4 Övriga redovisningar

Taxor och avgifter

Stadsledningskontorets taxor och avgifter redovisas i särskild bilaga.

5 Lokalförsörjningsplan

5.1 Inledning

Stadsledningskontorets administrativa utrymmen består idag till största del av landskapslösningar och de används effektivt. Stadsledningskontoret fokuserar på att lokalerna ska vara flexibla då uppdragen både storleksmässigt och innehållsmässigt förändras över tid och det är viktigt att de kan användas av olika verksamheter utifrån de behov som finns. Fastighetskontoret planerar framtida ombyggnationer i enlighet med den vårdplan för statvåningen som tagits fram.

5.2 Beskriv behov/efterfrågan samt bedömning av andra bakomliggande faktorer som förändrar behovet av lokaler

Anpassningar och förtätningar av administrativa lokaler genomförs kontinuerligt med utgångspunkt utifrån kostnadsmedvetenhet, samt behovet av ändamålsenliga lokaler. Trots detta ser kontoret att behovet av att fortsätta hyra lokaler utanför Stadshuset och Hantverkargatan 3 kommer bestå och öka under kommande år.

Teknik kommer successivt att installeras i vissa mötesrum för att möjliggöra SKYPE-möten, vilket ger positiva effekter både ur effektivitetshänseende och utifrån miljöaspekter.

5.3 Kapacitetsbeskrivning

Den totala arean för stadsledningskontorets administrativa lokaler uppgår 15 818 kvadratmeter. Det ger en area på 39 kvadratmeter per administrativ arbetsplats till en kostnad av 6 760 kronor per år.

Mot bakgrund av att stadshusets hyresavtal med fastighetsnämnden ska omförhandlas kommer kostnaden per kvadratmeter sannolikt öka fr.o.m. januari 2019